Lietas Nr. A420152017
Lietas arhīva Nr. AA43-0498-18/13
ECLI:LV:ADAT:2018:0503.A420152017.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 3.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Sanita Kanenberga,
tiesneses Irina Kaļiņina un Anita Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktores 2016.gada 19.decembra lēmuma Nr.16/2394083 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 19.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 25.novembrī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – aģentūra) Rīgas pilsētas Latgales nodaļa pieņēma lēmumu Nr.16/2234603 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru pieteicējai /pers. A/ konstatēja bezdarbnieka pabalsta pārmaksu par periodu no 2015.gada 30.jūlija līdz 2016.gada 29.aprīlim 2402,06 *euro* apmērā un pieprasīja to atmaksāt pilnā apmērā. Aģentūra norādīja, ka bezdarbnieka pabalsta saņēmējam nav tiesību saņemt pabalstu laikā, kad viņš ir darba ņēmējs vai pašnodarbinātā persona. Saskaņā ar Valsts ieņēmuma dienesta (turpmāk – dienests) datiem pieteicēja reģistrēta kā mikrouzņēmuma darbiniece.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

[2] Ar aģentūras direktores 2016.gada 19.decembra lēmumu Nr.16/2394083 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] 2016.gada novembrī aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļa no dienesta saņēma informāciju par pieteicējas atrašanos darba ņēmēja statusā mikrouzņēmumā SIA „/Nosaukums/" no 2011.gada 27.septembra (pieteicēja ir šī mikrouzņēmuma īpašniece). Aģentūras nodaļa konstatēja, ka pieteicēja šī darba perioda daļā vienlaicīgi bija saņēmusi arī bezdarbnieka pabalstu un pieņēma sākotnējo lēmumu.

[2.2] Piešķirtā pabalsta atprasīšana ir iepriekš izdotā administratīvā akta atcelšana. Lēmums tiek atcelts, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 5.punktu. Pieteicējai vajadzēja apzināties, ka viņai nav tiesību uz bezdarbnieka pabalstu periodā, kurā viņa ir reģistrēta kā mikrouzņēmuma darbinieks (īpašnieks). Tā kā aģentūras rīcībā ir dienesta informācija par pieteicējas darba periodu visā bezdarbnieka pabalsta saņemšanas periodā, aģentūrai ir tiesisks pamats atgūt no viņas pārmaksāto bezdarbnieka pabalstu. Aģentūras tiesības atgūt nepamatoti saņemto bezdarbnieka pabalstu izriet no likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam" 16.panta trešās daļas un likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 27.[1]panta pirmās daļas.

[2.3] Saskaņā ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 1.panta 2.punkta „i" apakšpunktā noteikto mikrouzņēmumā darbinieks ir darba ņēmējs, bet likumdevējs nav ietvēris nosacījumu, ka mikrouzņēmuma darbinieks ir uzskatāms par darba ņēmēju tikai tad, ja viņam faktiski bijuši darba ienākumi. Saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 1.panta trešo daļu mikrouzņēmuma darbinieks ir fiziskā persona, kuru uz darba līguma pamata nodarbina mikrouzņēmums, un mikrouzņēmuma īpašnieks, kā arī prokūrists. Mikrouzņēmuma īpašnieks darba ņēmēja statusu likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" izpratnē iegūst līdz ar brīdi, kad mikrouzņēmums ir reģistrēts dienestā kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs. No „Lursoft" datu bāzes izriet, ka mikrouzņēmums SIA „/Nosaukums/" reģistrēts komercreģistrā 2011.gada 27.septembrī. Pieteicēja kā mikrouzņēmuma darbiniece (īpašniece) ir darba ņēmēja, neskatoties uz to, ka nav gūti ienākumi un nav veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas. Līdz ar to šajā periodā pieteicējai nebija tiesību uz bezdarbnieka pabalsta saņemšanu. Minētais izriet arī no Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) 2016.gada 21.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-458/2016.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2017.gada 25.janvārī saņemts pieteicējas pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā ietverti turpmāk minētie apsvērumi.

[3.1] Dienā, kad tika pieņemts lēmums par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu, aģentūrai bija iespējams iegūt visu nepieciešamo informāciju, lai izlemtu, vai piešķirt pieteicējai pabalstu, vai to nepiešķirt. Turklāt no 2014.gada 24.marta, arī lēmuma par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu pieņemšanas dienā pieteicēja atradās bērna kopšanas atvaļinājumā. No

2015.gada 21.jūlija pieteicēja nav darba ņēmēja mikrouzņēmumā SIA „/Nosaukums/”, bet ir valdes locekle. Par minēto tika informēti aģentūras darbinieki, kuri norādīja, ka šie apstākļi nerada šķēršļus bezdarbnieka pabalsta saņemšanai. Tādējādi pieteicēja paļāvās uz to, ka aģentūras lēmums par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu ir tiesisks un konsekvents.

[3.2] Aģentūra, neiegūstot visu nepieciešamo informāciju minētā lēmuma pieņemšanai vai to nepareizi interpretējot, ir pieļāvusi kļūdu, pie kuras pieteicēja nav vainojama. Aģentūras pieļautās kļūdas rezultātā pieteicējai tiek pieprasīts atmaksāt pārmaksāto bezdarbnieka pabalstu 2402,06 *euro* apmērā. Pieteicēja nav plānojusi, ka viņai nākotnē būs papildus jāiztērē tāda naudas summa. Pārsūdzētais lēmums rada pieteicējai nelabvēlīgas sekas. Pieteicēja būs spiesta ciest zaudējumus, ja pārsūdzētais lēmums netiks atcelts.

[3.3] Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka periodā no 2015.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 31.maijam mikrouzņēmumā SIA „/Nosaukums/” reģistrēti ienākumi 0,00 *euro*. No minētā izriet, ka uzņēmums nav veicis saimniecisko darbību un pieteicēja nav pildījusi valdes locekļa pienākumus.

[4] Aģentūra paskaidrojumā Administratīvajai rajona tiesai pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minēto. Papildus norāda, ka sabiedrībai ir leģitīma interese, lai sociālās apdrošināšanas līdzekļi tiktu izmantoti tikai atbilstoši apdrošināšanas sistēmas mērķim. Sabiedrības interesēs ir atgūt nelikumīgi izmaksātos līdzekļus, lai tos varētu izmantot, izmaksājot pabalstu citai personai, kurai ir iestājies apdrošināšanas gadījums un kurai šie līdzekļi pienākas.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 19.oktobra spriedumu pieteikums noraidīts, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Atbilstoši Uzņēmumu reģistra datiem SIA „/Nosaukums/” komercreģistrā ierakstīta 2011.gada 27.septembrī un darbojas joprojām. 2011.gada 27.septembrī pieteicēja arī reģistrēta kā vienīgā valdes locekle un dalībniece, no 2011.gada septembra SIA „/Nosaukums/” reģistrēta kā mikrouzņēmums un pieteicēja kā mikrouzņēmuma darbiniece *(lietas 28., 29.lapa)*.

Lietā nav strīda par to, ka strīdus periodā pieteicēja bija mikrouzņēmuma SIA „/Nosaukums/” īpašniece. Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja ir atzīstama par mikrouzņēmuma SIA „/Nosaukums/” darbinieci arī tad, ja nesaņēma atalgojumu.

[5.2] Saskaņā ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 1.panta 2.punkta „i” apakšpunktu darba ņēmējs ir mikrouzņēmuma darbinieks. Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 1.panta 3.punkts noteic, ka mikrouzņēmuma darbinieks ir fiziskā persona, kuru uz darba līguma pamata nodarbina mikrouzņēmums, un mikrouzņēmuma īpašnieks, kā arī prokūrists.

Minētajās normās likumdevējs nav ietvēris nosacījumu, ka mikrouzņēmuma darbinieks ir uzskatāms par darba ņēmēju tikai tad, ja viņam faktiski bijuši ienākumi vai noteikta atlīdzība (kā tas ir noteikts minētā punkta „c” apakšpunktā attiecībā uz komercsabiedrības valdes locekļiem vai citiem amatiem, kas dod tiesības uz atlīdzību). Papildinot likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” 1.panta 2.punktu ar „i” apakšpunktu, likumdevējs darba ņēmēju grupā ir īpaši izdalījis mikrouzņēmuma darbiniekus, neiekļaujot tos ne personu, kas tiek nodarbinātas uz darba līguma pamata (1.panta 2.punkts „a” apakšpunkts), ne komercsabiedrību valdes locekļu grupā (1.panta 2.punkta „c” apakšpunkts), kā arī nav „i” apakšpunktu izteicis sākotnēji piedāvātajā redakcijā, proti, ka darba ņēmējs ir mikrouzņēmuma darbinieks, par kuru tiek maksāts mikrouzņēmumu nodoklis (sk. *http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/58A294CD3F1CD0BBC22576FF004860432?OpenDocument*).

No minētā secināms, lai mikrouzņēmuma darbinieku likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” izpratnē uzskatītu par darba ņēmēju, ir nozīme tieši mikrouzņēmuma darbinieka statusa iegūšanai, neatkarīgi no ienākumu esības mikrouzņēmumā vai mikrouzņēmumu nodokļa samaksas (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 21.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-458/2016 5.punktu*).

Ņemot vērā minētās tiesību normas un faktiskos apstākļus, secināms, ka pieteicēja kā mikrouzņēmuma darbiniece (īpašniece) ir bijusi dienestā reģistrēta darba ņēmēja, un aģentūrai šīs ziņas ir saistošas, lemjot par bezdarbnieka pabalsta pārmaksas atmaksu.

[5.3] Apstāklis, ka ar pieteicēju nav noslēgts darba līgums, nevar ietekmēt faktu, ka pieteicēja strīdus periodā bija mikrouzņēmuma īpašniece un līdz ar to darba ņēmēja.

Jāņem vērā, ka darba līguma noslēgšana saistīta ar privāttiesiskajām attiecībām un aģentūrai izskatāmajā lietā būtisko apstākļu noskaidrošanai nav pienākums pārbaudīt, vai ar pieteicēju ir noslēgts darba līgums, jo tiesību normas to neparedz.

Likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam” 16.panta trešā daļa paredz, ka lēmumu par pārmaksātās bezdarbnieka pabalsta summas atgūšanu aģentūra pieņem, pamatojoties uz dienesta sniegto informāciju.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad arī strīdus periodā SIA „/Nosaukums/” mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā iesniegusi pati pieteicēja, attiecībā uz sevi norādot ienākumus „0” (*lietas 37.-40.lapa*).

[5.4] Atbilstoši likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam” 3.panta pirmajai daļai tiesības uz bezdarba apdrošināšanas pakalpojumiem, tostarp bezdarbnieka pabalstu, ir personām, kuras Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteiktajā kārtībā ir ieguvušas bezdarbnieka statusu, ir apdrošinātas bezdarba gadījumam saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" un kurām ir šajā likumā noteiktais apdrošināšanas stāžs. Atbilstoši šā likuma 10.panta trešajai daļai bezdarbnieka pabalsta izmaksu izbeidz tostarp, ja persona zaudē bezdarbnieka statusu; aģentūra, pamatojoties uz dienesta informāciju, konstatē, ka persona nepamatoti saņem bezdarbnieka pabalstu, jo pabalsta saņemšanas laikā šai personai ir darba ņēmēja vai pašnodarbinātā statuss.

Bezdarbnieka statuss, kas ir priekšnoteikums bezdarbnieka pabalsta piešķiršanai, nav savienojams ar darba ņēmēja statusu (sk. *Augstākās tiesas 2011.gada 26.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-118/2011 9.punktu un 2010.gada 16.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-653/2010 13.punktu*). Minēto secinājumu nemaina tas, ja persona, joprojām esot darba ņēmēja statusā, kā tas ir pieteicējas gadījumā, kādu laiku nesaņem ienākumus no savas nodarbinātības. Šādā gadījumā personai ir

izvēles iespēja, vai saglabāt savu uzņēmuma īpašnieka statusu vai arī to izbeigt, proti, risināt jautājumu par mikrouzņēmuma likvidāciju. No lietas materiāliem redzams, ka pieteicēja nav risinājusi jautājumu par sava dibinātā mikrouzņēmuma likvidāciju. Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja ir paļāvusies, ka, neveicot saimniecisko darbību (*lietas 16.lapa*), saimnieciskās darbības veicēja (un līdz ar to arī mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja) statuss tiks anulēts, neradot nekādas sekas.

[5.5] Aģentūra pārsūdzētajā lēmumā ir atsaukusies arī uz Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 5.punktu, kas paredz, ka adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja administratīvā akta prettiesiskums ir tik acīmredzams, ka akta adresāts to varēja un viņam to vajadzēja apzināties.

Kā jau iepriekš norādīts, pieteicējai kā vienīgajai uzņēmuma dalībniecei vajadzēja zināt savu statusu mikrouzņēmumā. Tajā pat laikā jāņem vērā, ka Administratīvā procesa likuma 86.panta otrās daļas 2.punkts paredz, ka adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja tiesību norma paredz administratīvā akta atcelšanu. Likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam" 16.panta trešā daļa tieši noteic aģentūras rīcību situācijā, ja bezdarbnieka pabalsts saņemts nepamatoti.

Pārsūdzētais lēmums nav uzskatāms par nesamērīgu, jo, atgūstot nepamatoti izmaksāto pabalsta summu, nepamatoti izlietotie sociālā budžeta līdzekļi varēs tikt izmantoti citu pabalstu saņēmēju vajadzībām, tādējādi ievērojot sabiedrības intereses kopumā.

[5.6] Tā kā pieteicēja no 2015.gada 30.jūlija līdz 2016.gada 29.aprīlim (periods, par ko aprēķināta bezdarbnieka pabalsta pārmaksa) bija reģistrēta kā mikrouzņēmuma darbinieks – īpašnieks, pieteicēja nepamatoti saņēma bezdarbnieka pabalstu. Līdz ar to pārsūdzētais lēmums par pārmaksas atgūšanu atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 19.oktobra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzībā norādīts turpmākais.

[6.1] Spriedumā nav vērtēti pieteicējas argumenti attiecībā uz to, ka radušās situācijas pamatā faktiski ir iestādes kļūda, kurā pieteicēja nav vainojama un kura pieteicējai radījusi nelabvēlīgas sekas. Aģentūrai, pieņemot lēmumu par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu, pašai bija jāiegūst visa nepieciešamā informācija lēmuma pieņemšanai un jānoskaidro visi objektīvi svarīgie apstākļi.

[6.2] Tiesa, norādot, ka pieteicējai būtu jāizšķiras starp uzņēmuma īpašnieka statusu un mikrouzņēmuma likvidāciju, aizskar pieteicējas no Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 106.panta pirmā teikuma izrietošās pamattiesības saglabāt esošo nodarbošanos un turpināt to nākotnē.

Pieteicēja bija spiesta izbeigt visas darba attiecības, jo pēc bērna kopšanas atvaļinājuma beigām (2015.gada 20.jūlijā) nevarēja iekārtot bērnu pirmsskolas izglītības iestādē un bija spiesta bērnu audzināt pati, kas nebija savienojams ar darba attiecību turpināšanu. Pieteicēja vēlējās saglabāt mikrouzņēmumu un savu mikrouzņēmuma īpašnieces statusu, lai pēc tam, kad bērns tiks iekārtots pirmsskolas izglītības iestādē, varētu turpināt savu nodarbošanos.

Līdz ar to šāds tiesību ierobežojums, lai gan tam ir leģitīms mērķis, nesamērīgi ierobežo pieteicējas tiesības uz nodarbinātību un iespēju saglabāt mikrouzņēmumu un tā īpašnieces statusu apstākļos, kad pieteicēja nav darba ņēmēja šajā mikrouzņēmumā, tas ir, pieteicējai nav noslēgts darba līgums ar SIA „/Nosaukums/", un pieteicēja nav guvusi atlīdzību par darbu periodā, kad saņēma bezdarbnieka pabalstu.

[7] Aģentūra paskaidrojumā norāda, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir nepamatota, jo pirmās instances tiesa ir izvērtējusi visus lietas apstākļus un nav pārkāpusi ne materiālās, ne procesuālās tiesību normas.

[8] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[10] Pieteicēja apelācijas sūdzībā ir lūgusi lietu izskatīt mutvārdu procesā.

Šajā sakarā apgabaltiesa norāda, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā. Tiesa, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, var noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Kā atzīts judikatūrā, lietas izskatīšana tiesas sēdē ir lietderīga gadījumos, kuros no lietā esošajiem dokumentiem nevar gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Šādos apstākļos personu uzklausīšana tiesas sēdē var sekmēt pareizu izskatāmā jautājuma izlemšanu. Savukārt, ja lietas materiāli ir pietiekami izskatāmā jautājuma izlemšanai, tad mutvārdu process parasti nav lietderīgs (sk., piemēram, *Augstākās tiesas 2014.gada 6.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-0034-14 6.punktu*).

Izvērtējot lietas materiālus, apgabaltiesa uzskata, ka konkrēto lietu nav nepieciešams izskatīt mutvārdu procesā, jo lietā esošie materiāli, tostarp procesa dalībnieku sniegtie paskaidrojumi pirmās instances tiesas sēdē un rakstveidā sniegtie paskaidrojumi, kā arī pieteicējas argumentācija par lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem pieteikumā un apelācijas sūdzībā ir pietiekama, lai lietu objektīvi izskatītu rakstveida procesā.

Tādējādi pieteicējas lūgums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā ir noraidāms.

[11] Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar procesa dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem un pieteikumā un apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās

instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, piemērojusi atbilstošās tiesību normas un pareizi tās interpretējusi, pirmās instances tiesas izdarītie secinājumi ir pareizi un pietiekami, tādēļ apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, atzīstot pirmās instances tiesas spriedumā sniegto pamatojumu par pilnībā pietiekamu (*sk. šā sprieduma 5.punktu*), un atkārtoti izvērstāku argumentu izklāstu nenorāda.

[12] Augstākās tiesas patstāvīgajā judikatūrā atzīts, ka sociālās apdrošināšanas jautājumos mikrouzņēmuma īpašnieks nav nodalāms no tām personām, kas mikrouzņēmumā strādā uz darba līguma pamata, un to kā sociāli apdrošinātu personu statusu neietekmē gūto ienākumu veids.

Mikrouzņēmuma īpašnieks darba ņēmēja statusu likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" izpratnē iegūst līdz ar brīdi, kad mikrouzņēmums ir reģistrēts Valsts ieņēmumu dienestā kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs. Savukārt šo statusu īpašnieks zaudē tikai tad, kad uzņēmums likumā noteiktajos gadījumos zaudē minētā nodokļa maksātāja statusu vai arī īpašnieks atsavina vai likvidē mikrouzņēmumu, tādējādi zaudējot savu piederību mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam mikrouzņēmumam. Savukārt bezdarbnieka statuss, kas ir priekšnoteikums bezdarbnieka pabalsta piešķiršanai, nav savienojams ar darba ņēmēja statusu. Šādu secinājumu nemaina tas, ja persona, joprojām esot darba ņēmēja statusā, kādu laiku nesaņem ienākumus no savas nodarbinātības. Šādā gadījumā personai ir izvēles iespēja, vai saglabāt savu darba ņēmēja statusu vai arī to izbeigt, proti, īpašnieks var risināt jautājumu par uzņēmuma likvidāciju. Tieši no mikrouzņēmuma īpašnieka ir atkarīgs tas, vai un cik ilgā laikā nestrādājošs uzņēmums tiek likvidēts un īpašnieks zaudē darba ņēmēja statusu. Tādējādi līdz pat uzņēmuma likvidācijai tā īpašnieks saglabā darba ņēmēja statusu, kas savukārt ir šķērslis bezdarbnieka statusa iegūšanai un bezdarbnieka pabalsta saņemšanai (sk. *Augstākās tiesas 2016.gada 29.decembra lēmumu par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību lietā Nr.SKA-1529/2016, 2016.gada 24.oktobra spriedumu lietā Nr.SKA-487/2016 un 2016.gada 21.oktobra spriedumu lietā Nr.SKA-458/2016*).

[13] No pieteikuma un apelācijas sūdzības izriet, ka pietiecēja uzskata, ka aģentūrai pirms pieņemt lēmumu par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu, bija iespējams iegūt visu nepieciešamo informāciju, lai izlemtu, vai piešķirt pieteicējai pabalstu, vai to nepiešķirt. Aģentūra, neiegūstot visu nepieciešamo informāciju minētā lēmuma pieņemšanai vai to nepareizi interpretējot, ir pieļāvusi kļūdu, pie kuras pieteicēja nav vainojama. Turklāt no 2014.gada 24.marta, arī lēmuma par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu pieņemšanas dienā pieteicēja atradās bērna kopšanas atvaļinājumā. No 2015.gada 21.jūlija pieteicēja nav darba ņēmēja mikrouzņēmumā SIA „/Nosaukums/", bet ir valdes locekle. Par minēto tika informēti aģentūras darbinieki, kuri norādīja, ka šie apstākļi nerada šķēršļus bezdarbnieka pabalsta saņemšanai. Tādējādi pieteicēja paļāvās uz to, ka aģentūras lēmums par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu ir tiesisks un konsekvents.

Lietā nav pierādījumu, ka aģentūras darbinieki pieteicējai ir norādījuši, ka pieteicējas minētie apstākļi nerada šķēršļus bezdarbnieka pabalsta saņemšanai. Turklāt no lietas neizriet, ka pieteicēja informējusi aģentūru, ka viņa ir mikrouzņēmuma SIA „/Nosaukums/" īpašniece. Ja pieteicēja būtu informējusi aģentūru par šiem apstākļiem, aģentūra minēto informāciju būtu pārbaudījusi. Konkrētajā gadījumā svarīgs ir tieši uzņēmuma statuss, jo, kā jau apgabaltiesa iepriekš ir uzsvērusi, līdz pat mikrouzņēmuma likvidācijai tā īpašnieks saglabā darba ņēmēja statusu, kas savukārt ir šķērslis bezdarbnieka statusa iegūšanai un bezdarbnieka pabalsta saņemšanai. Kā redzams no lietas, aģentūras rīcībā pirms lēmuma pieņemšanas par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu bija informācija no Valsts ieņēmuma dienesta (informācija no Valsts ieņēmumu dienesta saņemta elektroniskā veidā Sociālās apdrošināšanas sistēmā), ka pieteicēja zaudējusi darba ņēmēja statusu (*lietas 26.-30.lapa*). Ievērojot minēto, aģentūra pieņēma lēmumu par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu pieteicējai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras direktores 2016.gada 19.decembra lēmuma Nr.16/2394083 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente *(personiskais paraksts)* S.Kanenberga

Tiesneses *(personiskais paraksts)* I.Kaļiņina

(personiskais paraksts) A.Šteinberga